

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 4974/2545

นาง นุชรี อำพันโรจนานันท์โจทก์ บริษัท จีเอส แคปปิตอล คอร์ปอเรชั่น จำกัด (มหาชนจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 472, ป.พ.พ. มาตรา 369, ป.พ.พ. มาตรา 387, ป.พ.พ. มาตรา 573, ป.พ.พ. มาตรา 391

ย่อ / หลักกฎหมาย

จำเลยเป็นผู้ให้เข้าซื้อรถยนต์ยี่ห้อที่มีหน้าที่ต้องส่งมอบสำเนาทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ให้แก่โจทก์ผู้เข้าซื้อ เพราะสำเนาทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์เป็นสาระสำคัญในการใช้รถ จำเลยส่งมอบรถยนต์ให้โจทก์ตามสัญญาเข้าซื้อ โดยรถยนต์ไม่มีสภาพเหมาะสมจะใช้งานได้ตามประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาเข้าซื้อ จึงต้องรับผิดชอบโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 ประกอบมาตรา 549 จำเลยจึงเป็นฝ่ายผิดสัญญาเข้าซื้อ จะอ้างเหตุอันเกิดจากบริษัท น. ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ยังไม่โอนทะเบียนรถยนต์ให้จำเลยไม่ได้ เนื่องจากสัญญาเข้าซื้อเป็นสัญญาต่างตอบแทน เมื่อจำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญาโจทก์ย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเข้าซื้อและไม่ชำระค่าเช่าซื้อได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 369 จำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญา เพราะไม่สามารถจัดการแก้ไขให้รถยนต์ที่เข้าซื้ออยู่ในสภาพใช้งานได้ตามประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญา โจทก์ย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 387 ถือได้ว่าโจทก์บอกเลิกสัญญาเข้าซื้อโดยชอบแล้ว โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องส่งมอบรถยนต์คืนจำเลยก่อน เนื่องจากการบอกเลิกสัญญาด้วยการส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 573 นั้นเป็นบทบัญญัติให้สิทธิผู้เช่าซื้อเลิกสัญญาในกรณีที่ไม่มี การผิดสัญญา ฉะนั้น เมื่อคู่สัญญาเลิกสัญญาโดยชอบแล้วคู่สัญญาแต่ละฝ่ายจำต้องให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 391 โดยโจทก์ต้องคืนรถยนต์พิพาทให้จำเลยและต้องใช้จ่ายเงินตามค่าแห่งการใช้สอยรถยนต์พิพาทให้จำเลยด้วย ส่วนจำเลยก็ต้องคืนค่าเช่าซื้อแก่โจทก์

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระเงิน 227,710.64 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ในต้นเงิน 212,410.33 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์จำเลยให้การ ขอให้ยกฟ้องศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยชำระเงินจำนวน 227,710.64 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี ในต้นเงิน 212,410.33 บาท นับถัดจากวันฟ้องจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยอุทธรณ์ศาลอุทธรณ์ภาค 7 พิพากษากลับให้ยกฟ้องโจทก์โจทก์ฎีกาศาลฎีกาวินิจฉัยว่า "พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้เบื้องต้นว่า โจทก์เข้าซื้อรถยนต์พิพาทยี่ห้อฮอนด้า ซิตี้ จากจำเลยตามสัญญาเข้าซื้อเอกสารหมายเลข จ.3 ได้ผ่อนชำระไป 12 งวดตามใบรับเงินชั่วคราวเอกสารหมายเลข จ.5 ต่อมาโจทก์บอกเลิกสัญญาและเรียกเงินที่ชำระไปแล้วคืนจากจำเลย ประเด็นที่จะวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์มีว่า จำเลยผิดสัญญาเข้าซื้อหรือไม่ และโจทก์บอกเลิกสัญญาเข้าซื้อโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ โจทก์มีนายประยุทธ์ อำพันโรจนานันท์ ผู้รับมอบอำนาจโจทก์เบิกความว่า ระหว่างโจทก์ผ่อนค่าเช่าซื้อให้จำเลยไปแล้ว 12 งวด โจทก์ได้ทวงถามสำเนา

ทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ แต่จำเลยไม่สามารถดำเนินการให้โจทก์จึงบอกเลิกสัญญา และเรียกเงินคืนตามเอกสารหมายเลข 10 จำเลยมีนายธนภัทร วงษ์ศิริ ผู้รับมอบอำนาจจำเลยเบิกความว่า โจทก์เป็นฝ่ายผิดสัญญาเพราะไม่ชำระค่าเช่าซื้อ และการที่จำเลยยังส่งมอบสำเนาทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ให้โจทก์ไม่ได้ เพราะบริษัทนครนายกฮอนด้าคาร์ จำกัด ยังไม่ได้โอนทะเบียนรถยนต์ให้จำเลย จำเลยกำลังดำเนินคดีกับบริษัทนครนายกฮอนด้าคาร์ จำกัด เห็นว่า จำเลยเป็นผู้ให้เช่าซื้อตามสัญญาเช่าซื้อเอกสารหมายเลข 3 จำเลยย่อมมีหน้าที่ต้องส่งมอบสำเนาทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์ให้แก่โจทก์ผู้เช่าซื้อ เพราะสำเนาทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์เป็นสาระสำคัญในการใช้รถ จำเลยส่งมอบรถยนต์ให้โจทก์ตามสัญญาเช่าซื้อโดยรถยนต์ไม่มีสภาพเหมาะสมจะใช้งานได้ตามประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญาเช่าซื้อ จำเลยต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 472 ประกอบมาตรา 549 จำเลยจึงเป็นฝ่ายผิดสัญญาเช่าซื้อ จำเลยจะอ้างเหตุอันเกิดจากบริษัทนครนายกฮอนด้าคาร์ จำกัด ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก ยังไม่โอนทะเบียนรถยนต์ให้จำเลยไม่ได้ เนื่องจากสัญญาเช่าซื้อเป็นสัญญาต่างตอบแทน เมื่อจำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญา โจทก์ย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อและไม่ชำระค่าเช่าซื้อได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 369 ปัญหาต่อไปมีว่า โจทก์บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ได้รับความจากนายประยุทธ์ผู้รับมอบอำนาจโจทก์เบิกความว่า โจทก์ทวงถามสำเนาทะเบียนรถยนต์และแผ่นป้ายทะเบียนรถยนต์จากจำเลยหลายครั้ง จำเลยผัดผ่อนและไม่สามารถดำเนินการให้ได้ โจทก์จึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อตามหนังสือบอกกล่าวเอกสารหมายเลข 10 เห็นได้ว่าเมื่อจำเลยเป็นฝ่ายผิดสัญญา เพราะไม่สามารถจัดการแก้ไขให้รถยนต์ที่เช่าซื้ออยู่ในสภาพใช้งานได้ตามประโยชน์ที่มุ่งหมายโดยสัญญา โจทก์ย่อมมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 387 ถือได้ว่าโจทก์บอกเลิกสัญญาเช่าซื้อโดยชอบแล้ว โดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องส่งมอบรถยนต์คืนจำเลยก่อนเนื่องจากการบอกเลิกสัญญาด้วยการส่งมอบทรัพย์สินกลับคืนให้แก่เจ้าของตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 573 นั้น เป็นบทบัญญัติให้สิทธิผู้เช่าซื้อเลิกสัญญาในกรณีที่ไม่มีผิดสัญญา ฉะนั้น เมื่อคู่สัญญาเลิกสัญญาโดยชอบแล้ว คู่สัญญาแต่ละฝ่ายก็ต้องให้คู่สัญญาอีกฝ่ายหนึ่งกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 391 แต่ที่ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยคืนเงินทั้งหมดแก่โจทก์นั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย เนื่องจากการที่จะให้คู่สัญญาแต่ละฝ่ายกลับคืนสู่ฐานะดังที่เป็นอยู่เดิมนั้น โจทก์ต้องคืนรถยนต์พิพาทให้จำเลย และต้องจ่ายเงินตามค่าแห่งการใช้สอยรถยนต์พิพาทให้จำเลย ส่วนจำเลยก็ต้องคืนค่าเช่าซื้อแก่โจทก์ คดีนี้โจทก์มีหนังสือบอกเลิกสัญญาเช่าซื้อครบกำหนดวันที่ 9 มีนาคม 2541 ดังนั้น โจทก์จึงต้องจ่ายเงินตามค่าแห่งการใช้สอยรถยนต์พิพาทให้จำเลยตั้งแต่วันที่ 10 มกราคม 2540 ถึงวันที่ 9 มีนาคม 2541 รวมเป็นเงิน 28,000 บาท ต้นเงินที่โจทก์ขอมา 212,410.33 บาทหักค่าแห่งการใช้สอยรถยนต์พิพาท 28,000 บาท คงเหลือ 184,410.33 บาทจำเลยจึงต้องคืนเงิน 184,410.33 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 10 มีนาคม 2541 ให้แก่โจทก์ ฎีกาของโจทก์ฟังขึ้นบางส่วน"พิพากษาแก่เป็นว่า ให้จำเลยชำระเงินจำนวน 184,410.33 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปี นับแต่วันที่ 10 มีนาคม 2541 จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ ให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์และฎีกาตามทุนทรัพย์ที่โจทก์ชนะคดีแทนโจทก์

องค์คณะ

ชัช ชลวร · อรพินท์ เศรษฐมนิต · รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/4974/2545>